

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Nord-Rana

Emne: Juletre og julehalm

Bygdelag: Alteren-Altermark-
Langvassger

Oppskr. av: Anders Forsmo,

Gard: Granmo,

(adresse): Båsmo

G.nr. 142 Br.nr. 2

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Etter flere gamle folk
70-90 år
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- SP 1: Juletre har vært og er fremdeles almindelig i bruk.
- Sp. 2: Juletre skal for første gang være brukt omkring 1870.
- Sp. 3: Juletre var først lenge brukt i hjemmene før det ble skik å ha dem på barnefester i skolestua i julen. Nå er det også vanlig at en har juletre på jernbanestasjonen og på et annet høvelig sted i byen.
- Sp. 4: Det er ikke kjendt at her har vært brukt slik pynt som nevnt i Sp.4:.
- Sp. 5: Nei.
- Sp. 6: Størrelsen kan variere noe, men det vanlige er at det på det nærmeste når fra gulv til loft i stua.
- Sp. 7: Før pyntet en det vanligvis med hjemmegjorte papir-rosen, noe kjøpestas, englehår, de i handelen vanligvis værende store og små kugler av glass, et par engler av blikk og så hadde en hjemmestøpte lys. Nå er en gått over til utelukkende kjøpestas, også lysene kjøpes.
- Sp. 8: Det er ingen regel for hvem som skal pynte det, det kan være barn og/eller voksne.
- Sp. 9: Det står på en lav trefot på gulvet i det beste hjørnet i stua, lengst borte fra døra.
- Sp. 10: Det tennes første gang juledags morgen og ellers senere i julen når det kom jester, og til ære for dem.
- Sp. 11: Det har alldrig vært skik i hjemmene å gå rundt juletreet, det er bare på barnefester i skolestua at det har vært skik, en sang da julesalmer.
- Sp. 12: Det har vært skik at juletreet skulle stå til tyvende dag jul.
- Sp. 13: Det har som regel vært barna som har tatt pynten av juletreet, men der kunne også være voksne med. En sier "å ta ned juletreet".
- Sp. 14: Det har nesten alltid vært nyttet gran til juletre, kun i untaks tilfelle har det vært furu.

18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Sp. 15: Her i bygdene hadde en alltid adgang til gran eventuelt furu, å nytte noe annet ble derfor ikke aktuelt.

Sp. 16: Det har aldrig vært brukt å sette opp juletre utenfor huset.

Sp. 1: å ha halm på gulvet juleaften har ikke vært kjendt.

Sp. 2: 3 og 4: Kommer som følge av ovenstående ikke i betraktning.

5613